

Praca z rodziną osoby z przewlekłą, terminalną chorobą oraz z niepełnosprawnością ruchową - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Praca z rodziną osoby z przewlekłą, terminalną chorobą oraz z niepełnosprawnością ruchową
Kod przedmiotu	05.6-WP-PSM-MPRC
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2020/2021

Informacje o przedmiocie	
Semestr	9
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr Helena Ochonczenko

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Nabycie wiedzy o strukturze i zasadach funkcjonowania systemu rodzinnego oraz cyklu życia rodziny - w szczególności problemów rodziny (społecznych, psychologicznych, emocjonalnych, opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych, socjalnych itp.) w sytuacji niepełnosprawności i/lub choroby jej członka. Poznanie i nabycie umiejętności planowania form i metod pracy z rodziną osoby przewlekłe, terminalnie chorej i z niepełnosprawnością ruchową. Poznanie istoty wsparcia społecznego oraz podmiotów wsparcia rodziny z osobą przewlekłe, terminalnie chorą i z niepełnosprawnością ruchową w środowisku lokalnym (tym: problemów opieki paliatywnej i hospicyjnej). Opanowanie umiejętności planowania współpracy z rodziną i jej realizacji w ramach form indywidualnych i grupowych.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza dotycząca rodziny, jako środowiska życia człowieka. Zagadnienia zdrowia i choroby. Wiedza z zakresu psychologii rozwoju i osobowości dziecka/osoby dorosłej, psychologii wychowawczej.

Zakres tematyczny

- Wprowadzenie do systemowego rozumienia rodziny.
- Fazy cyklu życia rodziny – charakterystyka najczęstszych problemów w poszczególnych fazach i sposobów radzenia sobie z nimi.
- Osoby przewlekłe, terminalnie chore i osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu – istota zagadnień, wpływ choroby/niepełnosprawności na funkcjonowanie społeczne, postrzeganie siebie.
- Stosunek rodziny do osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu i osoby przewlekłe i terminalnie chorej i do programu jej usprawniania.
- Indywidualne i instytucjonalne wsparcie rodziny z osobą z niepełnosprawnością narządu ruchu, osobą przewlekłe chorą, osobą chorą terminalnie – pojęcie i rodzaje wsparcia, umiejętności i techniki przydatne w pracy osoby udzielającej wsparcia, podmioty wsparcia w środowisku lokalnym. Rola spotkania/rozmowy na poziomie: opiekun – osoba chora terminalnie/z niepełnosprawnością narządu ruchu (w tym: lęk przed śmiercią).
- Problemy opieki paliatywnej i hospicyjnej. Ruch Hospicyjny w Polsce.
- Praca z rodziną na terenie placówek wsparcia – zapotrzebowanie na współpracę, bariery współpracy, indywidualne i grupowe formy i zasady współpracy.
- Wybrane techniki terapii rodzin i możliwość wykorzystania ich elementów w pedagogicznej pracy z rodziną z osobami: z niepełnosprawnością narządu ruchu, przewlekłe i terminalnie chorymi, w szczególności rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, opiekuńczo-wychowawczych, edukacyjnych, socjalnych, społecznych dzieci, rodziców i opiekunów dzieci/osób dorosłych.
- Pedagogizacja i psychoedukacja rodziny osób z niepełnosprawnością narządu ruchu, osób przewlekłe i terminalnie chorych – opracowanie scenariuszy spotkań z rodzinami na temat kompetencji pomocowych, trudności związanych z opieką, leczeniem i terapią.

Metody kształcenia

Dyskusja, burza mózgów, indywidualna prezentacja problematyki, praca grupowa.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Absolwent jest gotów do: E.1LT.K1. autorefleksji nad rozwojem zawodowym; E.1LT.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych.	• PS_K-05	• odpowiedź ustna • analiza wybranych problemów - praca grupowa	
Absolwent potrafi: E.1LT.U2. analizować psychologiczno-pedagogiczne aspekty pedagogiki leczniczo-terapeutycznej; analizować i interpretować psychologiczne i socjologiczne koncepcje choroby somatycznej i niepełnosprawności ruchowej; określać skutki przewlekłych chorób w rozwoju dzieci; opisać spostrzeganie choroby przez dzieci i młodzież z zaburzeniami sensomotorycznymi; określać społeczne problemy dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością ruchową; analizować i interpretować problemy psychologiczne i psychopatologiczne w ciężkich uszkodzeniach narządu ruchu; analizować problemy emocjonalne, opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjne i socjalne dzieci, rodziców i opiekunów dzieci chorych i z niepełnosprawnością ruchową; określać rolę lęku w przewlekłych chorobach psychosomatycznych u dzieci i młodzieży; kształtować obraz siebie u dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością sensomotoryczną; E.1LT.U6. analizować rolę poradnictwa rehabilitacyjnego w procesie kreowania kariery osoby z chorobą somatyczną, psychiczną albo niepełnosprawnością ruchową; analizować i interpretować problemy opieki paliatywnej i hospicyjnej; planować metody wspierania rodziny dziecka chorego; określać rolę nauczyciela-wychowawcy w zakładzie leczniczym; analizować utrudnienia w pracy nauczycieli.	• PS_U-09	• dyskusja • przygotowanie projektu • rozwiązywanie zadań problemowych	
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie: E.1LT.W2. psychologiczno-pedagogiczne aspekty pedagogiki leczniczo-terapeutycznej; psychologiczne i socjologiczne koncepcje choroby somatycznej i niepełnosprawności ruchowej; skutki przewlekłych chorób w rozwoju dzieci; zagadnienie spostrzegania choroby przez dzieci i młodzież z zaburzeniami sensomotorycznymi; społeczne problemy dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością ruchową; problemy psychologiczne i psychopatologiczne w ciężkich uszkodzeniach narządu ruchu; problemy emocjonalne, opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjne i socjalne dzieci, rodziców i opiekunów dzieci chorych i z niepełnosprawnością ruchową; rolę lęku w przewlekłych chorobach psychosomatycznych u dzieci i młodzieży; zagadnienie obrazu siebie u dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością sensomotoryczną E.1LT.W6. rolę poradnictwa rehabilitacyjnego w procesie kreowania kariery osoby z chorobą somatyczną, psychiczną albo niepełnosprawnością ruchową; problemy opieki paliatywnej i hospicyjnej; metody wspierania rodziny dziecka chorego; rolę nauczyciela-wychowawcy w zakładzie leczniczym; utrudnienia w pracy nauczycieli.	• PS_W-01	• dyskusja • kolokwium • praca kontrolna	

Warunki zaliczenia

Kolokwium z treści zrealizowanych na ćwiczeniach. Praca kontrolna nt.. wybranego zagadnienia. Przygotowanie scenariuszy spotkań z rodziną z osobą przewlekle, terminalnie chorą i rodziną z osobą z niepełnosprawnością narządu ruchu. Przygotowanie projektu dot. jednej z form wsparcia rodziny z osobą przewlekle, terminalnie chorą lub rodziną z osobą z niepełnosprawnością narządu ruchu.

Ocena wystawiona będzie na podstawie średniej arytmetycznej ocen cząstkowych.

Ocena z przedmiotu

Ocenę końcową stanowi ocena z konwersatorium.

Literatura podstawowa

- Badora S., Czeredrecka B., Marzec D., *Rodzina i formy jej wspomagania*, Kraków 2001.
- [Belza - Gajdzica M.](#), [Gajdzica Z.](#), [Prysak D.](#), *(Nie)łatwe drogi wchodzenia w dorosłość przez osoby z niepełnosprawnością*, Wrocław 2017.
- Borzyszkowska H., *Problemy rehabilitacji i pomocy niepełnosprawnym w domu rodzinnym, przedszkolu i szkole*, (w:) Sowa J. *Pedagogika specjalna w zarysie*, Rzeszów 1998.
- Dolińska-Zygmunt G. (red.). *Podstawy psychologii zdrowia*, Wrocław 2001.
- Janion E., *Dziecko przewlekle chore w rodzinie*, Zielona Góra 2007,
- Kawczyńska-Butrym Z., *Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość*, Lublin 2008.
- Kościńska E., *Edukacja zdrowotna seniorów i osób przewlekle chorych*, Bydgoszcz 2012.
- Nowicka A., Bąbka J.(red.), *Człowiek i jego rodzina wobec utraty zdrowia i sprawności*, Lubin 2010.
- Ochonczenko H., *Samopomoc społeczna w służbie ludzkiemu cierpieniu*, W: Bartkowiak E., Prufer P. (red.), *Cierpienie (Dylematy egzystencjalne, T.1)*, Zielona Góra 2009.
- Orońska A. *Opieka nad umierającym*, Terapia 2011; 10: 9-12
- [Penczek M.](#), [Szafrńska A.](#), *Wybrane przestrzenie niepełnosprawności. Teoria, Diagnostyka, Badania*, Kraków 2018.
- Sęk H., Cieślak R. (red.). *Wsparcie społeczne, stres i zdrowie*, Warszawa 2004.
- Strugała M., Talarska D., *Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych*, Warszawa 2013.
- [Wojnarowska A.](#), Belzyt J., *Doświadczenia niepełnosprawności w przestrzeniach spotkań*, Lublin 2015.
- Watson M. S., Lucas C. F., Hoy A. M., Back J. N., (red.), *Opieka Paliatywna*, Wrocław 2007

Literatura uzupełniająca

- Bishop G.D., *Psychologia zdrowia*, Wrocław 2000.

- Drabik J., *Aktywność fizyczna w treningu zdrowotnym osób dorosłych*, Gdańsk 1996.
- Górecki M., *Hospicjum w służbie umierających*, Warszawa 2000.
- Kozłowska A., *Znaczenie relacji rodzinnych dla pozytywnego rozwoju dziecka*, Warszawa 2000.
- Kuński H., *Elementy zdrowotnej rekreacji fizycznej osób w wieku średnim*, Warszawa 1985.
- Krajewska-Kułak E., Łukaszuk C., Jankowiak B. (red.), *W drodze do brzegu życia. Tom IV*, Białystok 2008.
- Kübler-Ross E., *Rozmowy o śmierci i umieraniu*, Poznań 1998.
- Maciarz A., Janiszewska-Nieściuruk Z., Ochonczenko H. (red.), *Człowiek niepełnosprawny w rodzinie i w środowisku lokalnym*, Zielona Góra 2001.
- Ochonczenko H., Kryteria udzielania pomocy ludziom niepełnosprawnym, (w:) Ochonczenko H., Liderzy środowiska lokalnego wobec osób niepełnosprawnych, Zielona Góra 2000.
- Sygit K., *Problemy zdrowotne i społeczne seniorów*, Szczecin 2010.
- de Walden-Gałuszko K., *U kresu. Opieka psychopaliatywna, czyli jak pomóc choremu, rodzinie i personelowi medycznemu środkami psychologicznymi*, Gdańsk 2000.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Jarosław Wagner (ostatnia modyfikacja: 16-04-2020 09:52)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ